

POSUDEK oponenta

Diplomová práce:

Adéla Králová

Teaching English Pronunciation to Young Learners – Focus on Accuracy

Předložená diplomová práce se zabývá problematikou rozvoje výslovnosti u žáků mladšího školního věku. Jedná se nejen o téma aktuální a zajímavé, ale i značně rozrůzněné, předloženou práci proto hodnotím jako přínosný zdroj informací pro odbornou i laickou veřejnost.

Po formální stránce práce splňuje požadavky akademického textu; autorka se opírá o dostatečné množství autoritativních zdrojů, s nimiž pracuje zodpovědně, tj. tyto analyzuje, porovnává a následně formuluje argumenty a závěry odpovídající vlastním potřebám i kontextu České republiky. Závěrečná práce je rovněž doplněna vyčerpávajícím aparátem funkčních příloh. Prostor pro zlepšení vidím v oblasti práce s užitými zdroji, tj. především formální stránkou citací a parafrází (konsistentní užívání jmen a příjmení; uvádění stran bez / s „p.“, s. 19; nekonsistentní odkazy, tj. před / za parafrází, s. 3; užívání citací v parafrázích místy přetrvává, s. 17; chybějící zdroj, s. 29 aj.); je však zřejmé, že i v této oblasti odvedla diplomandka značný díl práce (viz posudek z 15.5. 2011).

Kvalitu jazykového a technického provedení lze ohodnotit velmi pozitivně, jen ve výjimečném případě text obsahuje drobné nedostatky (s. 29: „As Nation and Newton states ...“).

Diplomová práce je přehledně strukturována do kapitol, které jsou čtenáři prezentovány v logické návaznosti a poskytují tak lehce sledovatelnou gradaci textu na dobré odborné úrovni.

V úvodu autorka stručně představuje kontext své práce a přehledně prezentuje její strukturu. První část práce je koncipována jako teoretický kontext sestávající ze čtyř hlavních kapitol, za nimiž následuje shrnutí teoretické části. Autorka se nejprve věnuje problematice výslovnosti, a to na rovině obecné, především však na rovině didaktické. Některé kapitoly / témata působí trochu zjednodušujícím dojmem (např. problematika přízvuku či Lennebergova Hypotéza kritického období), lze je však považovat za dostačující pro takto koncipovaný typ závěrečné práce. Kapitulu 2.3 prezentující výběr faktorů ovlivňujících učení se výslovnosti (věk, mateřský jazyk a působení poslechu cizího jazyka na žáka) naopak vnímám jako příklad kapitoly dobře promyšlené. Přesto by bylo možné diskutované faktory provázat s dalšími souvisejícími tématy, zejména s problematikou vývoje žáků (kap. 3), typických chyb českých žáků (kap. 5.1.2) i obecně s vyučováním výslovnosti (kap. 4), případně rovněž s kontextem výuky výslovnosti v české škole (např. časový faktor související s vystavením učících se jedinců cílovému jazyku). Následná kapitola je věnována tématu žáků mladšího školního věku, ke kterému

přistoupila zodpovědněji a rozpracovala většinu relevantních otázek. Polemiku bych uvítala ohledně možnosti využití prezentovaných teorií pro výuku výslovnosti, tj. jejich propojení s tématem vlastní diplomové práce. Na s. 20 pak autorka uvádí, že osvojování si jazyka a jeho učení jsou dva oddělené procesy (...*acquisition and learning must be seen as two separate processes...*), tuto problematiku vnímám jako velmi zajímavou, je tomu opravdu tak? V kapitole 4, kterou lze označit za stěžejní, pak diplomandka prokazuje informovaný vhled do oblasti výuky výslovnosti; zde došlo k značnému posunu, který s potěšením hodnotím velmi kladně. Celá tato kapitola je velmi pěkně rozpracována, obsahuje jen drobné nepřesnosti, které nikterak neovlivňují využití prezentovaných informací v části praktické. Vysvětlení bych ocenila pouze u diskuse nad užíváním neznámých či nemyslných slov (*unknown / nonsense words*) pro potřeby identifikace zvuků s využitím obrázků – jak je možné identifikovat správný obrázek při neznalosti či bezvýznamnosti slova vyřčeného učitelem? Zajímavé by rovněž bylo podrobněji diskutovat např. využití jazykolamů ve výuce žáků mladšího školního věku. I v závěrečné kapitole teoretické části práce autorka prokazuje schopnost pracovat s oporou o dostatečné množství zdrojů, rozebírá zde témata spojená s chybou, typické chyby českých žáků a roli zpětné vazby v procesech učení se a vyučování výslovnosti. I v této kapitole autorka prokázala schopnost promyslet dané téma a vztáhnout ho k potřebám a problémům českého žáka. Jedinou otázkou je, zda se v kap. 5.1.2 opravdu jedná pouze o chyby v pojetí *errors* (obdobně jako v následujícím výzkumném šetření)? V závěru by bylo možné propojit vybrané charakteristiky anglické výslovnosti, typické chyby českých žáků a typy aktivit, které je napravují, příp. jim předcházejí; toto však lze označit za náplň části praktické. Celkově je teoretická část práce čtenářsky přívětivá a ukazuje zájem autorky o danou problematiku; slouží tedy jako kvalitní základna pro následující empirické šetření.

Výzkumné šetření, které tvoří obsahovou náplň praktické části práce, je v souladu se zadáním diplomové práce – diplomandka navrhuje aktivity pro nácvik správné výslovnosti v anglickém jazyce a identifikuje i klasifikuje chyby ve výslovnosti žáků, a to včetně intervence užitých učitelem k jejich nápravě. V úvodu praktické části je jasně stanoven její cíl (výzkumné otázky jsou přehledně shrnuty na s. 45), vlastní motivace pro volbu tématu i plán realizovaného šetření. K zodpovězení výzkumných otázek zvolila diplomandka kombinaci výzkumných metod s cílem triangulovat tato data v jejich zdroji. Šetření sestává ze strukturovaného pozorování vybraných hodin na prvním stupni základní školy, které je doplněno následnými strukturovanými rozhovory s konkrétními učiteli. V této části diplomové práce je možno vysledovat drobné nedostatky (např. by bylo možné zvýšit potenciál rozhovorů s učiteli), v jejím zpracování však převažuje pečlivost a dobré propojení s částí teoretickou. V závěru výzkumu autorka interpretuje získaná data, která vztahuje právě k vlastním teoretickým východiskům.

Předložená závěrečná práce splňuje požadavky kladené na diplomovou práci. S přihlédnutím k značnému posunu diplomandky při zpracování vybrané problematiky i na základě již uvedeného, tedy kvality obsahové i formální roviny práce, doporučuji diplomovou práci Adély Králové k obhajobě a navrhuji celkové hodnocení

výborně.